

καὶ τοῦ ἀνοήτου ἐκείνου καὶ ἀδεξίου Μαθιοῦ, ὅστις ἦτο ἱκανὸς νὰ κάμῃ νὰ σκάσουν τὰ πτηνὰ ὅλων τῶν ὄρνιθῶνων.

Ὁ κύρ Μανιὸς ἀφίετο τὴν ἐπαύριον, βράζων ἐξ ὀργῆς, καὶ σιγνὴ τρομερὰ ἐπικολοῦθησε τότε μετὰ αὐτοῦ καὶ τοῦ συναδέλφου του. Ὁ κύρ Μανιὸς ἐκατηγόρησεν αὐτὸν ὅτι «τοὺς ἐπερίπαιξε καὶ ὅτι ἐπίτηδες ἔκαμε νὰ σκάσῃ ἡ χῆνά του», προσθέτων ὅτι «δὲν ἦτο τρόπος αὐτὸς νὰ φέρεται μὲ τοὺς φίλους του, καὶ δὲν ἤξιζε τὸν κόπον νὰ χάσῃ τόσον καιρὸν καὶ νὰ ἐξοδύσει χρήματα διὰ δαμάσκηνα!» Ὁ κύρ Δουκῆς παραφερόμενος ἀνταπάντησεν ὅτι «νὰ μὲν ἦτοχος καὶ θὰ τοῦ ἐπιστρέψῃ τὰ δαμάσκηνά του, καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ εἶνε κανεὶς πολὺ γελοῖος, διὰ νὰ τὸν κατηγορῇ ὅτι ἔκαμε νὰ σκάσῃ ἡ κυρὰ-Γιαννούλα ἐπίτηδες». Ὁ Μανιὸς δὲν ἠθέλησε ν' ἀκούσῃ δικαιολογίας καὶ ἀνεχώρησε πάραυτα, ἐλθὼν μόνον νὰ ἐκχύσῃ μέρος τοῦ κατακλυσμοῦ τῆς ὀργῆς του.

Ὁ δὲ κύρ Ροῦτσος ἔγραψε πρὸς τὸν κύρ Δουκῆν μικρὰν ἐπιστολὴν ἐμπαικτικὴν, ἐν ἣ ὑπελάμβανε καὶ ἀπόκρυφόν τι πείσμα. Ἐβῆγε δὲ καὶ ἠθικὸν συμπέρασμα ἐκ τῆς περιστάσεως, λέγων ὅτι «ἐτιμωρήθησαν δικαίως, διότι δὲν πρέπει νὰ εἶνε τις πολὺ γαστρίμαργος καὶ φιλήδονος». Ἡ ἐπιστολὴ ἐτελείωνε διὰ τῆς ἐξῆς εἰρωνικῆς περικοπῆς:

«Τρέφω καὶ ἐγὼ μίαν χῆνα· δὲν θὰ εἶνε τόσον παχεῖα, ὡς ἡ ἰδική σου, ἀλλὰ τοῦλάχιστον δὲν θὰ σκάσῃ. Σὲ προσκαλῶ ἀπὸ τοῦδε νὰ ἐλθῆς νὰ τὴν γευθῶμεν τὴν 17 Ἰανουαρίου, τὴν ἡμέραν τῆς εορτῆς μου, τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου».

[Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ].

X**

ΠΟΙΙΑΙ ΑΙ ΩΦΕΛΕΙΑΙ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Οἱ τελειότεροι τῶν μηχανισμῶν ἐξ ὧν ἐπενόησεν ὁ ἄνθρωπος καταστρέφονται διὰ τῆς ἐπιρρείας ἐξωτερικῶν στοιχείων, ἐὰν μείνωσιν ἀργοί· λειτουργοῦντες δὲ φθείρονται κατὰ μικρὸν διὰ τῆς τριβῆς τῶν ἀποτελούντων αὐτοὺς ὕλικῶν. Τοῦναντίον, ὁ ἀνθρώπινος μηχανισμὸς, ἀνανεούμενος ἐν τῷ συνόλῳ αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν στιγμὴν, διατηρεῖ ἐπ' ἀόριστον τὰς δυνάμεις του· ἐπὶ πλέον δὲ ἡ τακτικὴ ἐνέργεια τῆς ἀνανεώσεως ταύτης ἀσφαλίζει τὴν πλήρη λειτουργίαν πασῶν τῶν δυνάμεων του καὶ τὴν ἀόριστον σχεδὸν διάρκειαν τῆς ὑπάρξεώς του. Αὕτη διὰ τῆς καθημερινῆς λειτουργίας καθίσταται ἰσχυροτέρα, ἀκριβεστέρα, διαρκεστέρα.

Ἡ συστηματικὴ ἐργασία, ἡ τακτικὴ ἄσκηση τοῦ σώματος, διατηρεῖ καὶ ἀναπτύσσει τὴν ζωτικότητα αὐτοῦ, ἐπιφέρει τὴν ταχεῖαν ἔκκρισιν τῶν περιττῶν ὑγρῶν τῶν ὀργάνων καὶ τὴν ἐντελῆ αὐτῶν ἀνανεώσιν, τὴν διαύγειαν τοῦ πνεύματος, τὴν ἀσφάλειαν τῆς κρίσεως, τὴν ἠθικότητα τῶν

ἔξων, τὴν καθαρότητα τῶν ἐντυπώσεων. Ἐν οἷα δὴποτε δὲ καταστάσει καὶ ἂν εὑρίσκειται ὁ ἄνθρωπος, δύναται νὰ ἐπιτύχῃ ταῦτα, νὰ ἀπολαύσῃ οὕτω καθ' ὁλοκληρίαν τοῦ εὐεργετήματος τῆς ζωῆς. Ἐννοεῖται ὅτι ὀφείλει νὰ ἀρκεσθῇ εἰς τὴν ὀμαλὴν ἀνάπτυξιν τοῦ σχήματος καὶ τῶν δυνάμεων τοῦ σώματος, χωρὶς νὰ ζητῇ νὰ γείνη ἀθλητῆς. Ἡ ὑπερβολὴ ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἔχει ὡς συῆπειαν ἀντίδρασιν τινα, καθ' ἣν τὸ σῶμα δαπανῆσαν ὅλας τὰς ζωτικὰς αὐτοῦ ὕλας ἀποψύχεται εὐκόλως, μένει ἀνυπεράσπιστον κατὰ τῶν ἀκρασιῶν τοῦ καιροῦ, καὶ ἀπορροφᾷ εὐχερῶς ἐπικίνδυνα μιάσματα. Τοῦτου ἐνεκὰ ἡ μεγάλη κόπωση προδιαθέτει εἰς ἀσθενείας· καὶ συνέβη ὅτι ὀλόκληρα τάγματα στρατοῦ, ἄνδρες καὶ ἵπποι, ὑπέκυψαν ταῦτοχρόνως καταπονηθέντες ἐκ τοῦ κόπου μακρᾶς καὶ ἐπιπόνου πορείας. Γνωστὸν δ' εἶνε ὅτι εἰς τὰς μακρὰς ὁπωσοῦν ἐκστρατείας αἱ κακουχίαι καὶ τὰ ἐκ τῆς φύσεως κωλύματα φονεύουσι πλείοστους στρατιώτας ἢ αἱ μάχαι πρὸς τὸν ἐχθρόν. Διὰ τὴν ἀνεχώμεθα ἵνα καὶ ἐν τῷ εἰρηνικῷ ἄγωνι τῆς ἐργασίας ἀύνητος ὑπερβολὴ ζήλου ἢ ἀνάγκαι θλίβουσι κάμνωσι καθ' ἐκάστην ὥματα;

Μολαταῦτα, προκειμένης ἐκλογῆς μετὰξὺ ὑπερβολικῆς σωματικῆς ἐργασίας καὶ ὑπερβολικῆς ἀργίας, προτιμότερον εἶνε νὰ ἐκτεθῇ τις εἰς τὰς συνεπείας τῆς ὑπερμέτρου ἀσκήσεως ἢ εἰς τὰς τῆς ἐντελοῦς ἀδρανείας. Ὁ μέγας Φρειδερίκος ἔλεγεν· «Ὅταν ἐξετάζω τὴν κατασκευὴν τοῦ σώματος ἡμῶν, κλίνω νὰ πιστεύσω ὅτι ἡ φύσις ἐπλασεν ἡμᾶς μᾶλλον διὰ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ πεζοδρόμου ἢ διὰ τὸ τοῦ λογίου». Καὶ, ὡς καθεὶς εἰδέουσι, δὲν ἦτο ἐκ τῶν εὐκόλων καὶ ἀνέτων τὸ ἐπάγγελμα τοῦ πεζοδρόμου, ὅστις ὄφειλε νὰ διατρέχῃ μακροτάτας ἀποστάσεις κατὰ πάσας τὰς ὥρας τοῦ ἔτους, ἐκτεθειμένος εἰς ὅλας τοῦ καιροῦ τὰς μεταβολὰς, εἰς παντοειδῆς κινδύνους. Τοῦναντίον ὁ λόγιος, ὁ ἄνθρωπος τοῦ γραφείου, ὅστις διέρχεται τὸν βίον ὅλον καθήμενος, φαίνεται ὡς ἐκτὸς παντὸς κινδύνου, προωρισμένος εἰς μακρὰν σταδιοδρομίαν. Καὶ ὅμως τὸ πᾶγμα δὲν ἔχει οὕτω. Ἡ ἄλλειψις ἀσκήσεως ἀμβλύνει τὴν ὄρεξιν, καθιστᾷ ἀτροφικούς τοὺς μῦς, πτωχύνει τὸ αἷμα, ἐλαττώνει τὴν ζωτικὴν θερμότητα, καὶ ἐπιφέρει συσσωρεύσεις τῶν β' ἀβερῶν ὕλων εἰς τὸ σῶμα. Ἴντεῦθεν ἀσθενεῖαι ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ὀδυνηρὰ καὶ ἐπικίνδυνα, νεφροίτις, ἀρθρίτις, χλωρώσις, πνευμονικὴ φθίσις. Καὶ ἀποφεύγων δὲ αὐτὰς ὁ ἄνθρωπος ὁ ἄγων ἐδραῖον βίον, πάλιν δὲν δύναται νὰ ἀποφύγῃ τὸ πρόωρον γῆρας, ἐνῶ οἱ σωματικῶς ἐργαζόμενοι ἔχουσι πλείστας ἐλπίδας ὅτι θὰ φθάσωσιν εἰς βαθὺ γῆρας, ἀπηλλαγμένοι τῶν εἰς τὴν προδεδουκίαν ἡλικίαν παρεπομένων ἀσθενειῶν.

Ἐργατικὸς βίος εἶνε ἐγγύτης μακροβιότητος. Καὶ ἦσαν ἀκάματι ἐργάται, ἀκαταπόνητοι τῆς

ζωῆς σταδιοδρόμοι οἱ μακρόβιοι ἐκεῖνοι, οὓς ἀναφέρει ἡ ἱστορία: ὁ Mittelstadt, ὅστις ἠρέθμει 94 ἐτῶν ἐνεργὸν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ἦν διήνυσεν ἐν πολέμοις καὶ αἰχμαλωσίαις· ὁ Delahaye, ὅστις ἀπέθανεν ἐν ἡλικίᾳ 120 ἐτῶν, ἀφοῦ διέτρεξε πεζὸς τὰς Ἰνδίας, τὴν Κίναν, τὴν Περσίαν, τὴν Αἴγυπτον· ὁ Draakenberg, ὅστις ἀποχωρήσας τῆς ναυτικῆς ὑπηρεσίας ἐν ἡλικίᾳ ἐτῶν 111, διηγεῖτο ἐπὶ 35 ὅλα ἔτη ἀκόμη τὰς περιπετειὰς του· ὁ Θωμᾶς Parre, ὅστις ἀλώνιζε τὸν σῖτόν του ἐν ἡλικίᾳ 130 ἐτῶν· ὁ Ρῶσσοσ ἐκεῖνος, ὅστις ἐζήσεν ὑπὲρ τοὺς δύο αἰῶνας· ὁ ἐν τῇ γαλλικῇ ἐπαρχίᾳ Puy-de-Dôme ἀποθανὼν γραμματοκομιστὴς τῷ 1861 ἐν ἡλικίᾳ ἐτῶν 100, ἀφοῦ διέτρεξε πεζὸς διάστημα ἴσον πρὸς τὸ δεκαπλάσιον τοῦ κύκλου τῆς γῆς.

Παρατηρήσατε τριγύρω σας, ἐρωτήσατε πάντα γέροντα ἔχοντα ἀσφαλὲς τὸ βῆμα, διαυγὲς τὸ βλέμμα, καθαρὸν τὸ πνεῦμα, καὶ θὰ μάθετε παρ' αὐτοῦ ὅτι ὁ βίος του ὅλος ὑπῆρξε διαρκῆς ἀφοσίωσις εἰς τὸ καθῆκον, εἰς τὴν ἐργασίαν, καὶ ὅτι νῦν ἀπολαύει τοῦ γήρατος, ὡς τινος ἀμοιβῆς ἐπὶ ἀγαθοῖς ἔργοις διαπραχθεῖσι κατὰ τὴν νεότητα.

Ναί, ἡ ἐργασία παρατείνει τὸν βίον, καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον ἱκανὸν νὰ ὑφίσταται τὰς δοκιμασίας αὐτοῦ, νὰ ἐκτιμᾷ τὰ εὐεργετήματά του, παρασκευάζει αὐτῷ εἰς τὸ μέλλον εὐεχεῖς ὀρίζοντας εὐδαιμονίας, καὶ ἐξομαλύνει τὴν ὁδόν, ἣν ἡ ἀνθρωπότης ἀκολουθεῖ βαδίζουσα εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς τῆς. Ὁ αἰὼν ἡμῶν ὀφείλει νὰ ἔχη ὡς ἔμβλημα τὰς λέξεις ταύτας, ὡς προφητικῶς ἀπήγγειλε τὸ στόμα τοῦ ἸΔ' Λουδοβίκου «Διὰ τῆς ἐργασίας βασιλεύει ὁ ἄνθρωπος». Ὁ Σόλων ἀπῆτει ἵνα ὁ μὴ ἐργαζόμενος ἐκ τῶν πολιτῶν προσάγεται ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τιμωρεῖται· ὁ δὲ Montesquieu διετύπου τὴν αὐτὴν διάταξιν οὕτως· «Εἶνε ἀνάγκη ἵνα οἱ νόμοι προνοῶσιν ὅπως ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀφαιροῦνται πάντα τὰ μέσα τοῦ ζῆν ἐν ἀργίᾳ». Ἡ ἐποχὴ δ' ἐν ἣ ζῶμεν λέγει πρὸς πάντας «Ἐργάζεσθε ὅπως διατηρήσητε ψυχὴν ὑγιᾶ ἐν ὑγιεῖ σώματι, ὅπως διατηρήσητε ἐπὶ μακρὸν ἐν ἀκμῇ τὰς ἀνδρικός σας δυνάμεις, ὅπως ἀπολαύσητε γήρατος εὐτυχούς· ἐργάζεσθε ὅπως αἰσθανθῆτε τὴν εὐδαιμονίαν τῆς ζωῆς, τὴν εὐχαρίστησιν τῆς ἐκπλήρωσεως τοῦ καθήκοντος· ἐργάζεσθε ὅπως ἀσφαλίστητε περὶ ὑμᾶς τὴν εὐτυχίαν, τὴν ἠθικότητα, τὴν ἀρετήν.

Ὁ Φραγκλῆνος εἶπεν «Ὁ μὴδὲν πράττων εἶνε ἐγγύτατα τοῦ νὰ ἐπιδοθῆ εἰς κακὰς πράξεις». Μέγας πειρασμὸς εἶνε ἡ ἀργία· διότι ἐκνευρίζουσα τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν, διαφθείρει αὐτὰ, ὅταν ἐξασθενήσωσιν ἱκανῶς. Ἐνῶ ἡ ἐργασία παρέχουσα υγιείαν, μακροβιότητα, εὐτυχίαν, ἐξασφαλίζει ἐπὶ πλέον τὴν ἠθικότητα ἡμῶν, ἥς ἄνευ πάντα τὰ ἄλλα ἀγαθὰ δὲν δύνανται νὰ μᾶς παράσχουσιν

οὔτε τὴν ἐσωτερικὴν εὐχαρίστησιν οὔτε τῶν δμοίων ἡμῶν τὴν ὑπόληψιν.

Π.

Εἰς Δρομίσκον τῶν Αἰθηνῶν

[Ἐκ τῶν τοῦ Ἀχιλ. Παράσχου].

Α'

Ἐπάρχει εἰς ἀπόκεντρον τῶν Ἀθηνῶν γωνίαν
Λευκὸς δρομίσκος, σκιερὸς καὶ πλήρης μυστηρίου·
Χλοάζει τὸ κατώφλιον εἰς πᾶσάν του οἰκίαν,
Καὶ τέμνεται ὑπὸ μικροῦ εἰς δύο βουακίου.
Δὲν βλέπεις μέγαρα λαμπρὰ ἐκεῖ, ἀλλὰ ὠραίας
Μικρὰς οἰκίας, ταπεινάς, χιόνος λευκοτέρας,
Καὶ πρὸ αὐτῶν ἰδῶ κ' ἐκεῖ ἀνούσας πασχάλεας,
Ἀφ' αἰνεῖς μύρον χύνουσι λεπτὸν εἰς τοὺς ἀέρας.
Ἄρωμά τι χρηστότητος καὶ θελκτικῆς γαλήνης
Μυρόνει τὴν μικρὰν ὁδὸν· δροσίζονται τὰ στηθῆ,
Τὸ βλέμμα ἀναπαύεται παντοῦ μετ' εὐφροσύνης·
Τὰ πάντα εἶνε δροσερὰ, λευκὰ καὶ ἀτυνῆθη. —
βαίνων ἐκεῖ ἀσθάνεσαι γαλήνην οὐρανίαν·
Μικρὰν νομίζεις τὴν ὁδὸν ἐκεῖνην ἐκκλησίαν.
Πλὴν διαφέρει τῶν ὁδῶν τῶν ἄλλων ὁ δρομίσκος,
Καθὼς πολυτελοῦς ναοῦ τῆς ἐξοχῆς ναῖσκος.
Κ' ἐνῶ Ἀθῆναι ὁ μικρὸς ἐκεῖνος δρόμος εἶναι,
Μακρὰν εὐρίσκεισαι αὐτῶν· δὲν εἶν' ἐκεῖ Ἀθῆναι.
Εἰς τὰς ὠραίας καὶ πτωχὰς οἰκίας του συγχρόνως
Βλέπεις παραπετάσματα λευκότερα χιόνος·
Περᾶς κ' ὑψοῖ τὴν ἄκρην τῶν νεανῶν ἀργυρόπους,
Καὶ βλέπεις δύο γαλανοὺς ὠραίους κατασκόπους
Λαθραίως νὰ σὲ θεωροῦν. . . . ἡ στόμα κορασίου,
Ὅπερ θαρρεῖς ἄνθος ροιᾶς ἢ ῥόδον Ἀπριλίου.
Ἐνίοτ' ἄσμα ἀφελὲς ἀκούεις ἐκεῖ βαίνων,
Ὅπερ νεανῆς ἢ πτηνὸν εἰς τὸν κλωδὸν του ψάλλει,
Καὶ βλέπεις εἰς παράθυρον προκύπτουσαν παρθένον.
Θαρρεῖς πῶς εἶν' ἐκεῖ αὐγὴ, καὶ εἶναι κόρης κάλλη.
Ἄν ἦναι θέρος, θεωρεῖς ἐπὶ τῶν παραθύρων
Γάστρας μικρὰς βασιλικῶν — ὡ, ὄχι καμελίας!
Δὲν ῥίπτει βλέμμα ὁ λαὸς εἰς ἄνθος χωρὶς μύρον,
Καὶ δημοκράτης, ἀγαπᾷ φωτὰ δημοκρατίας.
Ὅπου βασιλικὸς, ἐκεῖ κ' ἐργάτης κόρη μένει·
Τὴν ἐργασίαν τῆς μ' ὀσμῆν βασιλικῆς μυρόνει,
Κ' ἐργάτης καλλίτερον ἐγγύς του καθήμεν. . .
Τὸ ζηλευμένο τῆς φυτῶν τὴν χεῖρά τῆς περὶ ὄνει.
Νὰ μένης ἄεργος ἐκεῖ καλεῖται ἁμαρτία,
Καὶ ἐργασία εἰς αὐτὸν ἐπικρατεῖ ἁγία.
Εἶν' ὁ δρομίσκος ἰερὰ κυψέλη ἀνθρωπίνη,
Καὶ τῆς ἀργίας ἄγνωστος εἰσέτ' ἡ κατασχόνη.
Μέγα συμβῆν εἰς τὴν ὁδὸν τὴν ἥρεμον καλεῖται
Κ' εἰς τὰ πτωχὰ τῆς χρονικὰ πολλὰκις ἱστορεῖται,
Ἄν πλανηθῆν τι ὄχημα ἐν μέσῳ τῆς περάσῃ.
Μόλις ἡ ἄμαξα φανῆ καὶ μόλις ἐκεῖ φθάσῃ,
Ξανθὰς παρθένους θὰ ἰδῆς· εὐθὺς καὶ προκύπτουν,
Προσμεδιδῶσα βλέμματα περίεργα νὰ ῥίπτουν,
Καὶ τῆς ἀμάξης ὄπισθεν καὶ τῶν τροχῶν πλησίον
Ζητωκραυγὰς θ' ἀκροασθῆς περιχαρῶν παιδίων!

Β'

Πλὴν μὴ θαρρεῖτε ἢ μικρὰ ὁδὸς ἐκεῖνη ὅτι
Δὲν ἔχει τὰς περιχαρεῖς, ὠραίας τῆς ἡμέρας·
Κ' ἐκεῖ ἐνίοτε ἤχουσι φαιδρὰ φανὰ καὶ κρότοι.
Ἐὰν τὸ σάββατον ἐκεῖ διέλθῃς τὸ ἐσπέρας,
Φαιδρὸς ἐργάτας θὰ ἰδῆς καὶ ὄμιλον παιδίων
Περιχαρῶν· κυριακῆς αὐγῆς ἐξημερόνει.
Παύει πᾶν ἔργον, κλείεται ἡ θύρα τῶν σχολείων·